

საშვილოსნოს ყელის კიბო



დაავადებათა კონტროლისა და
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი



ჯანმრთელობის კვლევის კავშირი

საშვილოსნოს ყელის კიბოს გავრცელება მსოფლიოში



აღმოაჩინე
დროულად

ქალებში, სიმსივნურ დაავადებებს
შორის, **საშვილოსნოს ყელის კიბო**
სიხშირით მეოთხე ადგილს იკავებს.
ამ დაავადების ახალ
შემთხვევათა რიცხვმა, 2018
წელს, შეადგინა **570 000**
მსოფლიოში.



საშვილოსნოს ყელის
კიბოთი გამოწვეული სიკვდილობის
თითქმის **90%** დაბალი და
საშუალო განვითარების
ქვეყნებზე მოდის.



დაავადებათა კონტროლისა და
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი



განმრთელობის კვლევის კავშირი

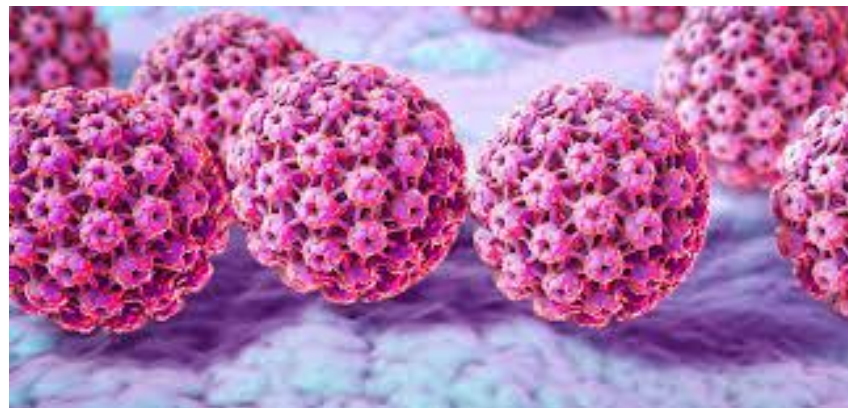


განმრთელობის კვლევის კავშირი

საშვილოსნოს ყელის კიბოს ეტიოლოგია *ადამიანის პაპილომაავირუსი (აპვ)*



- დნმ შემცველი ვირუსი
- არსებობს მისი 100 -ზე მეტი ტიპი
- არსებობს პაპილომაავირუსის ე.წ. „მაღალი“ და „დაბალი“ რისკის ტიპები
- პაპილომაავირუსით ინფიცირებულ ადამიანთა 5-30% აქვს ამ ვირუსის ერთდროულად რამდენიმე ტიპი



საშვილოსნოს ყელის კიბოს რისკ-ფაქტორები



HPV მქონე ქალებში კიბოს განვითარებას ხელს უწყობს:

- ნაადრევი მენარქე (<12 წლამდე)
- ნაადრევი სქესობრივი მომწიფება
- სქესობრივი ცხოვრების ნაადრევი დაწყება (<18 წლამდე)
- მშობიარობა 20 წლამდე ასაკში და 40 წლის შემდეგ
- ნაადრევი (45 წლამდე) მენოპაუზა



დაავადებათა კონტროლისა და
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი



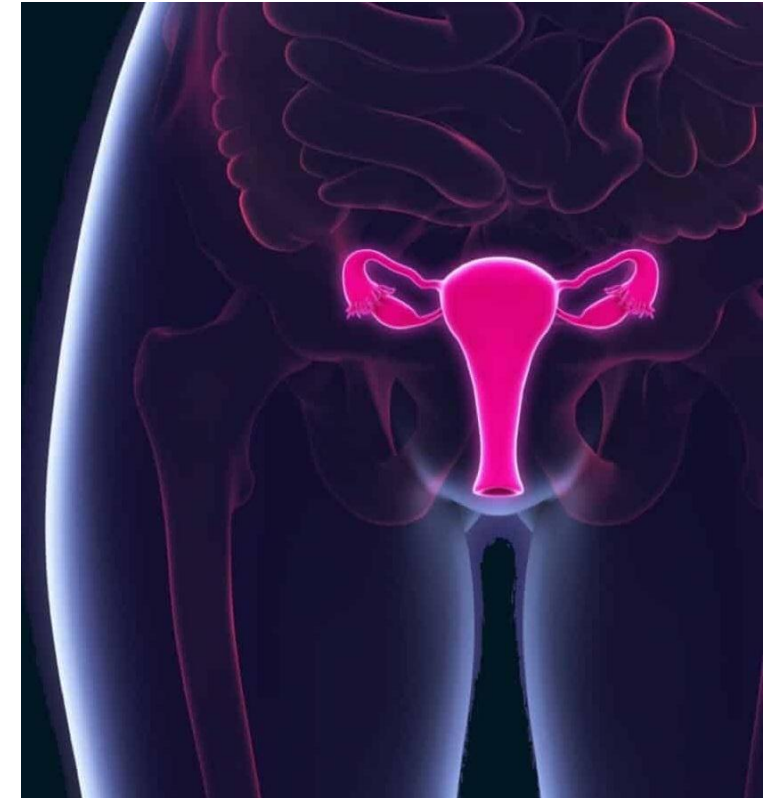
ჯანმრთელობის კვლევის კავშირი

საშვილოსნოს ყელის კიბოს რისკ ფაქტორები



HPV მქონე ქალებში კიბოს განვითარებას ხელს უწყობს:

- აბორტები
- მრავლობითი სქესობრივი პარტნიორი
- თამბაქოს მოხმარება
- გენეტიკური ფაქტორები
- იმუნოდეფიციტური მდგომარეობა



საშვილოსნოს ყელის კიბოს სტადიები



I სტადია

- სიმსივნე არ სცილდება საშვილოსნოს ყელის საზღვრებს, ზომით არის 5მმ-დან 4სმ-მდე

II სტადია

- სცილდება საშვილოსნოს ყელს, შეიძლება ჩათრეული იყოს საშვილოსნოს ქვედა ნაწილი, არ ვრცელდება მენჯის ღრუს ორგანოებზე

III სტადია

- სცილდება საშვილოსნოს ყელს, ჩათრეულია საშვილოსნო, ვრცელდება მენჯის ღრუს კედლებზე

IV სტადია

- ვრცელდება მენჯის ღრუს სხვა ორგანოებზე შარდის ბუშტზე და სწორ ნაწლავზე, ვრცელდება სხვა ორგანოებზე



დაავადებათა კონტროლისა და
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი

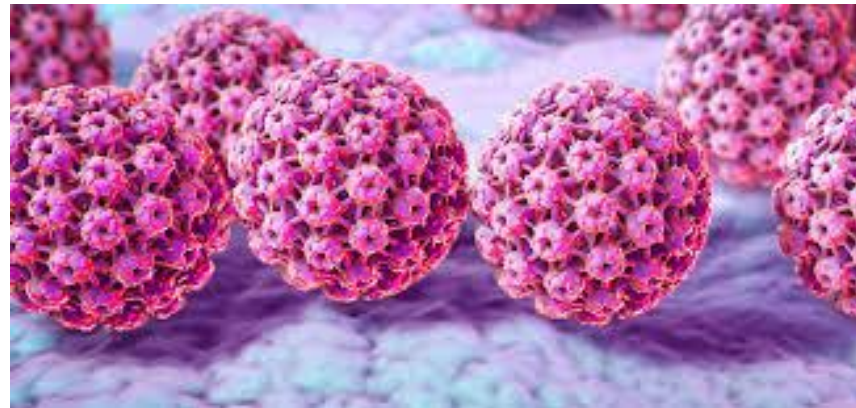


ჯანმრთელობის კვლევის კავშირი

საშვილოსნოს ყელის კიბოს ეტიოლოგია *ადამიანის პაპილომაავირუსი (აპვ)*



- დნმ შემცველი ვირუსი
- არსებობს მისი 100 -ზე მეტი ტიპი
- არსებობს პაპილომაავირუსის ე.წ. „მაღალი“ და „დაბალი“ რისკის ტიპები
- პაპილომაავირუსით ინფიცირებულ ადამიანთა 5-30% აქვს ამ ვირუსის ერთდროულად რამდენიმე ტიპი



საშვილოსნოს ყელის კიბოს ეტიოლოგია ადამიანის პაპილომავირუსი (აპვ)



- გენიტალური პაპილომავირუსული ინფექცია ყველაზე ხშირ სქესობრივი გზით გადამდებ ინფექციას წარმოადგენს
- სქესობრივად აქტიური ადამიანების 50% ცხოვრების რომელიმე ეტაპზე ინფიცირდება ადამიანის პაპილომავირუსით
- აპვ მნიშვნელობა განპირობებულია იმ ფაქტით, რომ მას შეუძლია გამოიწვიოს

საშვილოსნოს ყელის კიბო



დაავადებათა კონტროლისა და
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი



ჯანმრთელობის კვლევის კავშირი

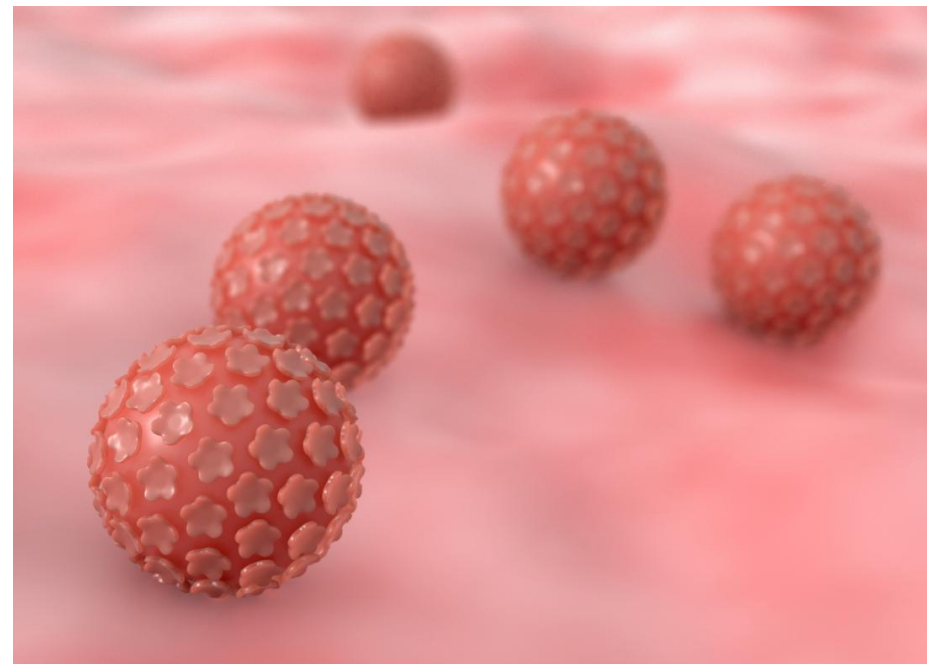
საშვილოსნოს ყელის კიბოს ეტიოლოგია ადამიანის პაპილომაავირუსი (აპვ)



პაპილომაავირუსების 40-მდე ტიპი აინფიცირებს ლორწოვან
ზედაპირებს

მათ შორის ანოგენიტალურ ეპითელიუმს

- საშვილოსნოს ყელის
- საშოს
- ვულვის
- სწორი ნაწლავის
- ურეთრის
- ასოს
- ანუსის



დაავადებათა კონტროლისა და
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი



ჯანმრთელობის კვლევის კავშირი

ადამიანის პაპილომავირუსის რისკ ფაქტორები



- ასაკი 25 წელზე ნაკლები
- სქესობრივი პარტნიორების სიმრავლე
- პარტნიორის მრავლობითი სქესობრივი კონტაქტები
- პირველი სქესობრივი კონტაქტი 16 წელზე ნაკლებ ასაკში



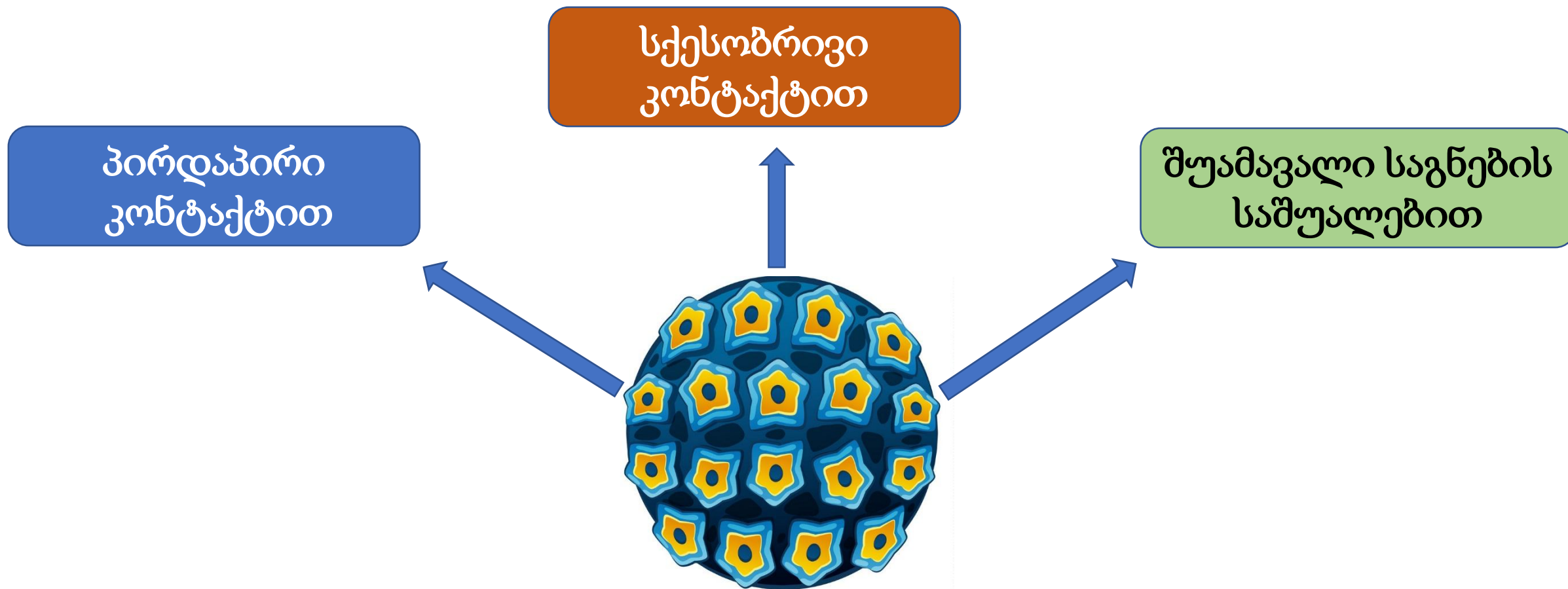
დაავადებათა კონტროლისა და
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი



ჯანმრთელობის კვლევის კავშირი

ადამიანის პაპილომა ვირუსი

გადაცემის გზები



დაავადებათა კონტროლისა და
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი



ჯანმრთელობის კვლევის კავშირი

პაპილომავირუსის ტიპები



მაღალი რისკის (ონკოგენური ტიპები)	დაბალი რისკის (არა-ონკოგენური ტიპები)
16, 18, 31, 33, 35, 39, 45, 51, 52, 56, 58, 59, 68, 82	6, 11, 40, 42, 43, 44, 54, 61, 72, 73, 81
ასოცირებული არიან: • საშვილოსნოს ყელის კიბო • ვულვის კიბო • ასოს კიბო • ანუსის კიბო	არ არიან ასოცირებული ინვაზიურ სიმსივნეებთან და იწვევენ: • გენიტალური მეჭეჭები • კონდილომები

პაპილომავირუსული ინფექციის კლინიკური გამოვლინებები



- პაპილომავირუსული ინფექციის დიდი ნაწილი სრულიად უსიმპტომოდ მიმდინარეობს
- ხშირად თვითგანკურნებით მთავრდება და პაციენტისთვის შეუმჩნეველი რჩება
- აპკ ადამიანის ორგანიზმში მოხვედრის შემდეგ 1-2 წელიწადში 90% -ში ვირუსი ელიმინირდება ხოლო 10% -ში ვითარდება პერსისტენტული პაპილომავირუსული ინფექცია



დაავადებათა კონტროლისა და
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი



ჯანმრთელობის კვლევის კავშირი

პაპილომავირუსული ინფექციის კლინიკური გამოვლინებები



- თუ ქალი ინფიცირებულია მაღალი რისკის ვირუსით, ღორწოვან გარსში ვითარდება საშვილოსნოს ყელის კიბოს წინამორბედი ცვლილებები CIN (*cervical intraepithelial neoplasia*)
- მამაკაცებში მაღალი რისკის პაპილომავირუსით ინფიცირებას შესაძლოა მოჰყვეს ანუსის და ასოს კიბოს განვითარება
- ეს ბევრად იშვიათი მოვლენაა ვიდრე საშვილოსნოს ყელის კიბოს განვითარება ქალებში



დაავადებათა კონტროლისა და
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი



ჯანმრთელობის კვლევის კავშირი

პაპილომავირუსული გადაცემა დედიდან ბავშვზე



- აპკ დედიდან ბავშვზე გადაცემის რისკი 0-2% არ აღემატება
- ინფიცირებული ახალშობილების ერთ ნაწილს სიმპტომები არ აღენიშნებათ
- აღწერილია ვირუსის სრული ელიმინაცია 6 თვის ასაკისთვის
- ზოგჯერ ვირუსი იწვევს ბავშვის სასუნთქი გზების პაპილომატოზს
(მეჭექეხი სასუნთქი გზების ლორწოვან გარსზე)



პაპილომავირუსული გადაცემა დედიდან ბავშვზე



- ორსულებში კონდილომების არსებობა საკეისრო კვეთის ჩვენებას არ წარმოადგენს



- საკეისრო კვეთის საჭიროება დგება მაშინ, როდესაც კონდილომები ახშობს სამშობიარო გზებს ან დგება ძლიერი სისხლდენის საშიშროება რისკი

პაპილომავირუსულის მკურნალობა



*აპვ ანტივირუსული მკურნალობა არ არსებობს.
მკურნალობის მიზანია:*

- ვირუსის დამაზიანებელი შედეგების აღმოფხვრა
- სიმსივნის პრეკურსორების დროული გამოვლენა და მისი ელიმინაცია
- გენიტალური კონდილომების მოშორება



დაავადებათა კონტროლისა და
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი



ჯანმრთელობის კვლევის კავშირი

საშვილოსნოს ყელის კიბოს დიაგნოსტიკა



- კლინიკური გამოკვლევა
- პაპ-ტესტი
- კოლპოსკოპია
- ბიოფსია
- კომპიუტერული ტომოგრაფია
- მაგნიტურ-რეზონანსული გამოკვლევა
- შარდის ბუშტის გამოკვლევა (ცისტოსკოპია)
- სწორი ნაწლავის გამოკვლევა (რექტოსკოპია)



დაავადებათა კონტროლისა და
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი



ჯანმრთელობის კვლევის კავშირი

პაპ ტესტი



- ხდება საკვლევი მასალის (ნაცხი) აღება საშვილოსნოს ყელიდან
- ხდება მასზე დაკვირვება მიკროსკოპის ქვეშ
- ხდება საშვილოსნოს ყელის უჯრედების ნებისმიერი სახის გადაგვარების იდენტიფიცირება
- ხდება კიბოს წინა მდგომარეობების იდენტიფიცირება

პაპ-ტესტით შესაძლებელია საშვილოსნოს ყელის კიბოს განვითარების
პრევენცია შემთხვევათა 93%-ში!

როდის კეთდება პაპ ტესტი



- 25 წლის ასაკიდან
- 3 წლიანი ინტერვალებით

ასევე:

- იმუნური სისტემის დაქვეითებისას - ყოველწლიურად
- პაპილომავირუსის აღმოჩენის შემდეგ - ყოველწლიურად

სკრინინგის შეწყვეტა შესაძლებელია 70 წლის ასაკში, პაპილომავირუსის
არარსებობის შემთხვევაში

პაპილომავირუსის ვაქცინა



- 2006 წლის 8 ივნისს ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მიერ დარეგისტრირდა პაპილომავირუსის საწინააღმდეგო ვაქცინა
- ეს არის გენიტალური პაპილომავირუსული ინფექციების საპროფილაქტიკო პირველი ლიცენზირებული ვაქცინა
- ვაქცინა არის კვადრივალენტური, ანუ შეიცავს ვირუსის **4 ყველაზე ხშირ ტიპს**
 - ➔ 2 მაღალი რისკის ტიპი **16 & 18**
 - ➔ 2 დაბალი რისკის ტიპი **6 & 11**



დაავადებათა კონტროლისა და
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი



ჯანმრთელობის კვლევის კავშირი

პაპილომავირუსის ვაქცინაცია



- ვაქცინაცია რეკომენდებულია სქესობრივი აქტივობის დაწყებამდე, თუმცა თუ ქალი უკვე ინფიცირებული არ არის, მისაღებია ნებისმიერ ასაკში
- საქართველოში სახელმწიფო პროგრამით პაპილომავირუსზე ვაქცინაცია ტადება 9 წლის ასაკში
- სამჯერადი ვაქცინაცია

შუალედი $\begin{cases} \text{I და II დოზებს შორის - 2 თვე} \\ \text{I და III დოზებს შორის - 6 თვე} \end{cases}$



დაავადებათა კონტროლისა და
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი

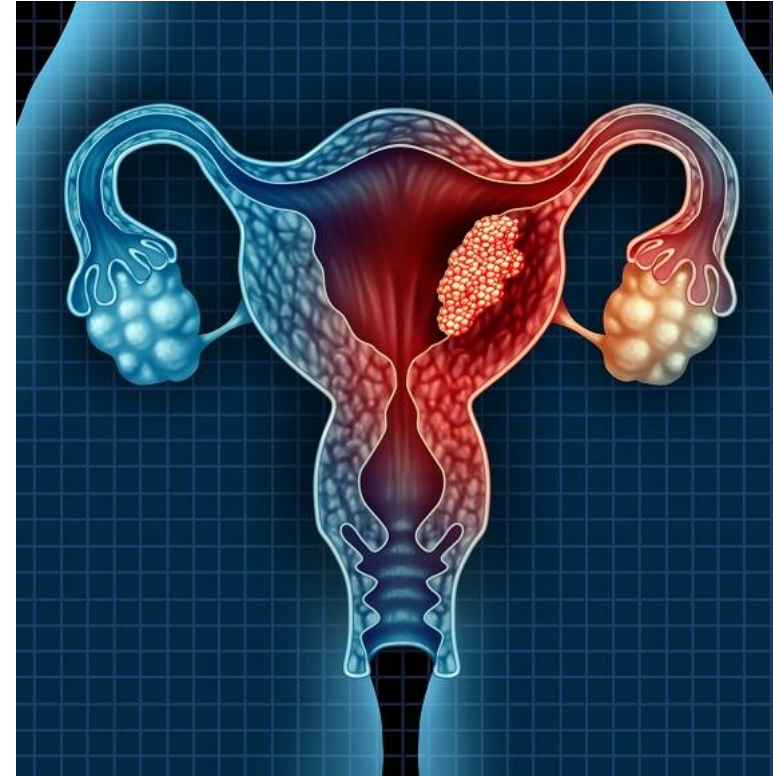


ჯანმრთელობის კვლევის კავშირი

საშვილოსნოს ყელის კიბოს მკურნალობა



- კრიოთერაპია
- ლაზერი
- დიათერმოკოაგულაცია
- კონუსური ბიოფსია



პოსტთერაპიული პროცედურები



მკურნალობის შემდგომ, 3-4 კვირის განმავლობაში, მოსალოდნელია სისხლიანი გამონადენის არსებობა. ამ პერიოდში რეკომენდებულია:

- საფენების გამოყენება
- სქესობრივი აქტისგან თავის შეკავება 1 თვის განმავლობაში, და პრეზერვატივის გამოყენება შემდგომი 1 თვის მანძილზე



დაავადებათა კონტროლისა და
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი



ჯანმრთელობის კვლევის კავშირი